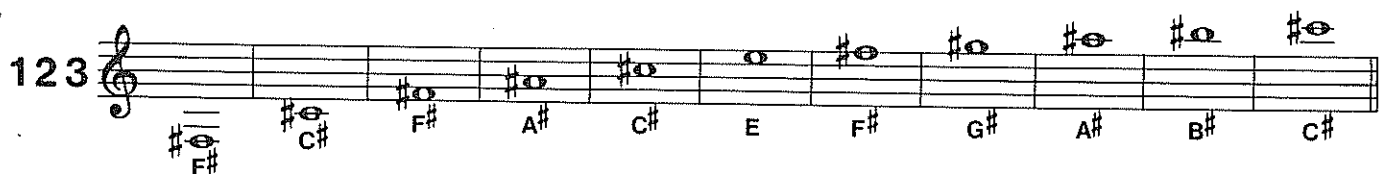
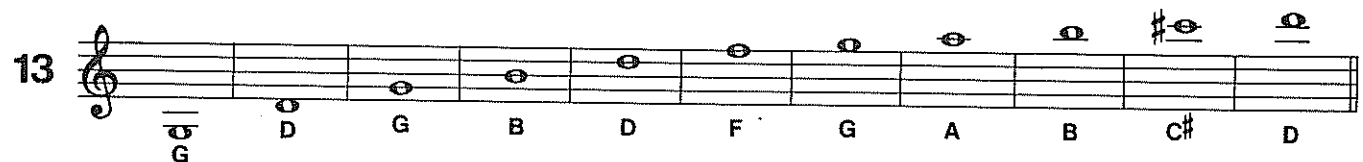
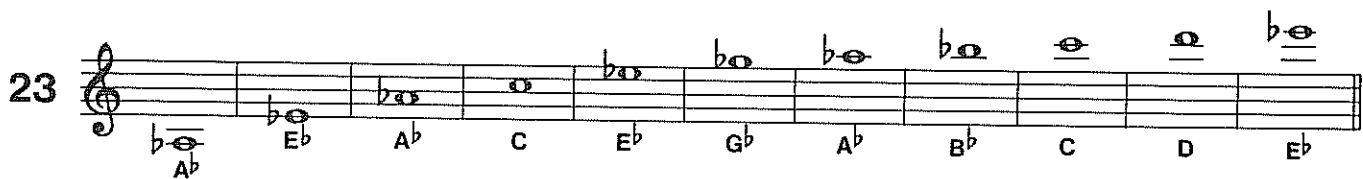
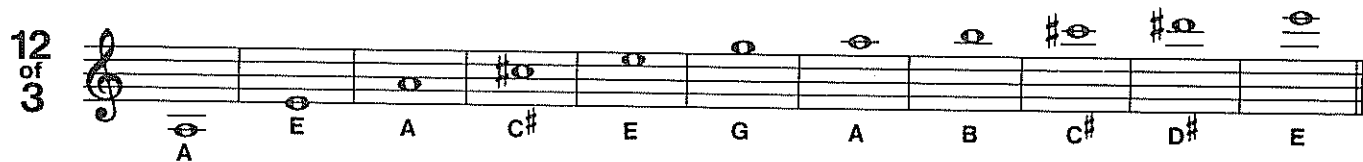
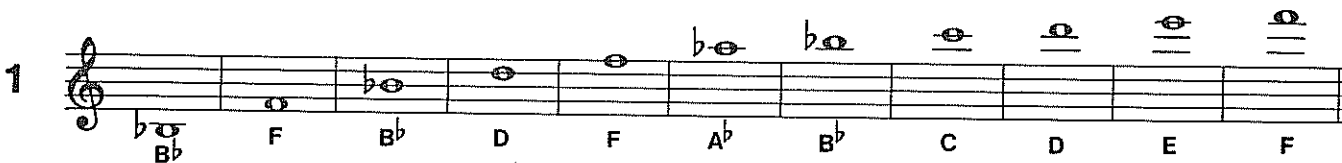
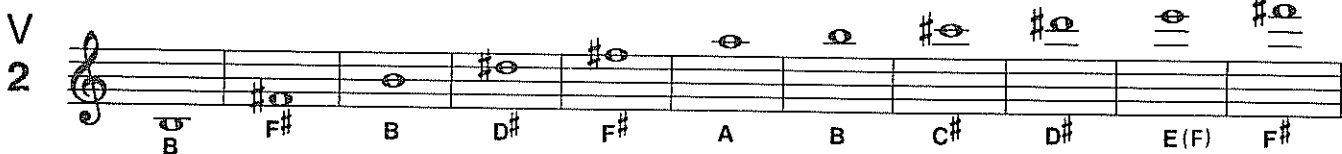

OPEN TONEN

Ventielstand

5. ARTICULATIEPRAKTIJK

Symbolen:

speel een absoluut rechte en ontspannen toon.

de aanzet mag niet sterker zijn, de toon moet direct beginnen.

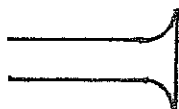
de toon mag niet zweven. Vibreren is verkeerd.

buiknoten zijn lelijk. De toon mag niet sterker worden na de aanzet, wanneer het niet staat aangegeven door een crescendo-teken.

de toon mag niet stijgen. Dit gebeurt vooral vaak bij sterker spel. Dus, bij crescendo.

de toon mag niet uitmonden in een crescendo of in toonstopping met de tong. Dit laatste is het afsluiten van de toon met de tong.

Speel de volgende oefeningen met de verschillende aanzetten. Wanneer de sprongen te groot zijn, neemt men andere intervallen die kleiner zijn. Dus, van G - F - X, daarna uitbreiden.

V = betekent in het hele boek: de GEWENSTE VENTIELSTAND

0 = zonder ventielen.

1 = 1e ventiel

2 = 2e ventiel

3 = 3e ventiel

12/3 = 1 en 2 tegelijk of in plaats daarvan 3.

13 = 1 en 3 tegelijk.

23 = 2 en 3 tegelijk.

123 = 1, 2 en 3 tegelijk.

Alle bovenstaande grepen geven "open tonen" of "natuurtonen" te horen.

Onder de tweede balk staan de grepen aangeduid onder de tonen. Onder de derde balk staan enkele klanken aangeduid, zoals die men zich kan voorstellen bij het spelen van deze tonen. Zie het embouchureschema op bladzijde 6.

HET TEMPO: voor alle oefeningen in het boek geldt: begin de oefeningen langzaam, zo dat de oefening goed klinkt. Pas wanneer de oefening goed lukt, ga dan iets sneller spelen. Tenslotte kan men het tempo opvoeren. Uiteindelijk mag het tempo hoog, zelfs zeer hoog worden. Studeer om beurten forte en piano.

ARTICULATIE

1e x *f* - 2e x *pp*, etc.

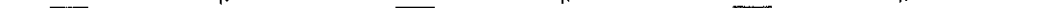
1^e x *f* - 2^e x *pp*, etc.

speel en niet of of of

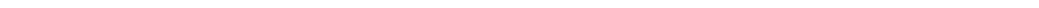
Ventielstand

0

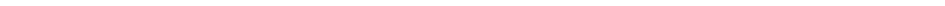
zoek de klankkleur

2

12
of
3

23

13

A achtereenvolgens:

1. staccato - marcato
2. portato
3. tenuto/portato
4. legato-Y
5. legato-L (T,D,R)
6. buikaanzet (staccato, portato, vloeiend zachtglijdende inzet, maar wel direct)

7. tongslag 2V
8. tongslag 3V
9. Fladdertong (doorlopende rrrr.
als legato, afzonderlijke aan-
zetten)
10. zingen

6. ADEMSTEUN 1.

A1 t/m 10.

V GOED F O U T

0

2

1

12

23

13

123

luchtsnelheid: groter kleiner lipopening: kleiner groter luchthoeveelheid: minder meer

BUIK DRUK meer minder

BUIKDRUK: meer minder

ADEMSTEUN 2.

Opmerking bij balk 2 van "Ademsteun 2".

De bedoeling is deze toonhoogtes te gebruiken voor dezelfde oefeningen als op de bovenste balk. Op de 5e-balk staan tonen van drie kwartnoten, De bedoeling hiervan is weer exact hetzelfde spelen als de oefening daarboven.

A

daarna idem →

daarna idem

7. BUIKSPIERCOÖRDINATIE MET EMBOUCHURETRAINING

A 1 t/m 10

de boogjes betekenen verbindingsbogen, GEEN LEGATO. Geen pauze tussen de tonen, alleen daar waar adem nodig is.

klankvoorbeelden:

TEE TAA of TOO TÔH of DUU DOO

MIDDENRIF-/LIP- en KEELONTSPANNING

houdt de keel bij deze oefening vooral goed open (huh blazen).

hogere passages

meer ontspanning

Legatospel geeft de meeste ontspanning.
Staccato en Marcato de minste.

ADEMSTEUN 3.

A 1 t/m 10

V

123

13

23

12 of 3

1

2

0

(.) (.) etc.

idem

daarna b.v. in figuren als:

LET EXTRA OP DE ZUIVERHEID. HOUDT TOONHOOGTE.

let op dynamiek

simile-zelfde

HET RITMISCH GEVOEL / LUCHT IN DE LAAGTE.

Er zijn vele manieren om het ritmisch gevoel te ontwikkelen.

Aan de basis ervan is voor de blazer belangrijk het juiste ademritme er bij te krijgen. Dit kan men op de volgende wijze benadrukken:

Begin de volgende oefening met de "breath-attack" of de directe buik-aanzet. Doe dit op de staccato manier, maar zonder pauzes.

Geef bij elke aanzet, waarbij geen tong of keel wordt gebruikt, een extra buikdruk of een toename van de ademsteun.

Op deze wijze leert men de buikwand op tijd en snel te spannen en het middenrif op tijd en snel te ontspannen, samen met de wijde keel en een ontspannen embouchure.

SPEEL DE VOLGENDE OEFENING ALLEEN MET A5, GEVOLGD DOOR:
A1, 2, 3, 4, 6, 7, 8, + 10.

Lucht in de laagte.

Omdat laag spelen meer lucht vraagt, wordt zo nu en dan crescendo gespeeld naar de laagte toe.

Lipcontrôle: een extra dynamisch accent vraagt een toename van de ademsteun. Het lipgat moet wijder gemaakt worden om meer lucht door te laten.

Denk er aan: de toon mag daarbij niet stijgen.

Het ritmisch gevoel wordt verder geaccentueerd en geprikkeld door herhalingen te spelen in de reeksen achtsten en in de reeksen triolen in de driekwartmaat,

Het spelen met rustpauzen die regelmatig terugkeren, versterkt de ritmische aspecten van het spelen.

Achterin het boek vindt men een aantal (zeer moeilijke) ritmische oefeningen van Maxime Alphonse, die dienen ter aanduiding en natuurlijk ook ter oefening.

RITMISCH GEVOEL

Three staves of musical notation in treble clef, 4/4 time. The first staff contains the lyrics: Ha Ha Ha Ha Ha Ha Ha Ha Haa. The second staff contains: Ho Hoe Hoe Hô. The third staff contains: Ha. The notation includes various note values, rests, and phrasing slurs.

GEEF LUCHT IN DE LAAGTE

Seven staves of musical notation in treble clef, 4/4 time. The notation includes various dynamics and performance instructions:

- Staff 1: $1^{\text{e}} \times p$, $2^{\text{e}} \times \text{cresc.}$, $3^{\text{e}} \times p$, etc., $2^{\text{e}} \times ff$
- Staff 2: + lipcontrôle, $1^{\text{e}} \times ff$, $2^{\text{e}} \times p$, $3^{\text{e}} \times ff$, etc.
- Staff 3: $1^{\text{e}} \times p$, $2^{\text{e}} \times p \text{ cresc. poco a poco}$, $3^{\text{e}} \times p$, etc., $2^{\text{e}} \times ff \text{ decresc.}$
- Staff 4: poco a poco, $2^{\text{e}} \times pp$
- Staff 5: + lipcontrôle
- Staff 6: (no lyrics or specific instructions)
- Staff 7: (no lyrics or specific instructions)

RITMIEK/LIPCONTRÔLE

3 x herh. 4 x h. 3 x h. 4 x h.

1^e x *p*
2^e x *cresc.* *poco* *a* *poco* *ff* 2^e x *decresc.*
3^e x *p*
etc.

3 x h. 4 x h. 3 x h.

poco *a* *poco* 2^e x *p*

3 x 4 x 5 x 3 x 4 x 5 x

1^e x *p*
2^e x *cresc.* *poco* *a* *poco* *ff* *decresc.*
3^e x *p*
etc.

3 x 4 x 5 x

poco *a* *poco* *p*

10 x 10 x etc.

etc.

op verschillende toonhoogtes

etc. etc.

pp

pp

INTONATIEOEFENING.

In feite zijn alle oefeningen geschikt om het intoneren te verbeteren. Het meest geschikt zijn intervallen. Hoe groter de sprongen, hoe moeilijker. Hoe meer onregelmatigheden er in voorkomen, hoe verder de moeilijkheidsgraad wordt opgevoerd.

Deze oefeningen zijn vooral van belang om het gevoel van de embouchure bewust te ervaren en de bijgehorende klankkleuren te ontdekken. Het zingen vooraf en na de oefening geeft een vrij nauwkeurige weergave van de natuurlijke spanningen, die bij het blazen ook optreden.

Enkele kanttekeningen:

Laag spel of toonverlaging.

1. grote kaakopening, minder luchtdruk, meer resonantie in de mond.
2. grote lipopening, meer luchtpassage, minder stromingssnelheid
3. grote keelopening, meer luchtpassage, minder stromingssnelheid, meer resonantie in de keel.
4. slappere lippen, grotere trillingsuitslagen, lagere tonen, grotere toon.
5. dikkere lippen, grotere trillingsuitslagen, lagere tonen, grotere tonen.
6. rondere, meer ontspannen kin, minder spierspanning van het gezicht en keel.
7. minder ademsteun, minder druk, wel ademsteun.
8. meer luchthoeveelheid, om bij de lagere druk de toon in stand te houden.
9. minder stromingssnelheid van de lucht, wel goed laten stromen.
10. mondstuk relatief meer naar boven verplaatsen, bovenlip langer maken.
11. als hulpmiddel: de lucht iets meer omlaag richten in het mondstuk.
12. de lippen trillen langzamer en zijn vooral bij sterk spel zeer goed te voelen.
13. meer "OH-OO-OE"-klanken in de laagte. Bij hoge tonen meer "UU-AA-EE-II"-klanken.
14. minder druk van het mondstuk op de lippen.
15. tongheuvel staat ronder, hierbij is altijd een lagere luchtstromingssnelheid.
16. mondhoecken kunnen meer omlaag wijzen.
17. buik dik maken, verdiept de resonantie, omdat het middenrif lager staat.
18. mondhoekepijp neigt omhoog te wijzen (om de bovenlip lager te kunnen maken).

N.B. Ga dit omhoog wijzen zoveel mogelijk tegen en stuur de luchtstroom met lip-, kaak- en tongspieren.

Bij hoog spel is dit precies tegenovergesteld, met dit verschil: (bij punt 9), de stromingssnelheid moet altijd zo groot mogelijk zijn.

Bij hoog spel wordt de tong platter en stroomt de lucht veel sneller.

ZOLANG IN DE PARTITUUR NIETS ANDERS STAAT AANGEGEVEN, MOET DE AANZET IN FEITE ONHOORBAAR ZIJN.

DE TOON MOET DIRECT BEGINNEN.

VANDAAR DAT DE AANZETBEWEGING SNEL EN ONTSPANNEN MOET VERLOPEN.

VLIEGTUIGOEFENING (Aeroplane exercise).

De volgende 3 oefeningen worden "aeroplane-exercises" genoemd, omdat gebleken is dat kinderen het geluid dat ontstaat bij het spelen van de oefeningen gemakkelijk associëren met het geluid van een laag overscherend propellervliegtuigje.

Het principe is: probeer kleine intervallen te spelen, zonder de standen van de ventielen te wijzigen.

Bij het spelen van deze oefeningen vallen enkele aspecten in het bijzonder op:

- beginnende blazers leren er makkelijk legato-bindingen mee te spelen.
- ook meer geoefende blazers leren beter te intoneren en kunnen met dit hulpmiddel beter samen leren stemmen en spelen met anderen,
- vooral belangrijk is, dat men het vastzetten van de mondhoeken goed kan leren voelen bij het laag intoneren, zoals in de beide eerstvolgende oefeningen is aangegeven.
- het geven van extra lucht is noodzakelijk als men zo laag of zo hoog komt, dat men de eigen (juiste) frequenties van het instrument nauwelijks meer aanspreekt.

Om dan toch klank te houden moet men extra lucht geven. Vooral omdat bij lager spelen de kaakopening verder open moet en men meer lucht moet geven.

De ademsteun wordt hierbij bevordert.

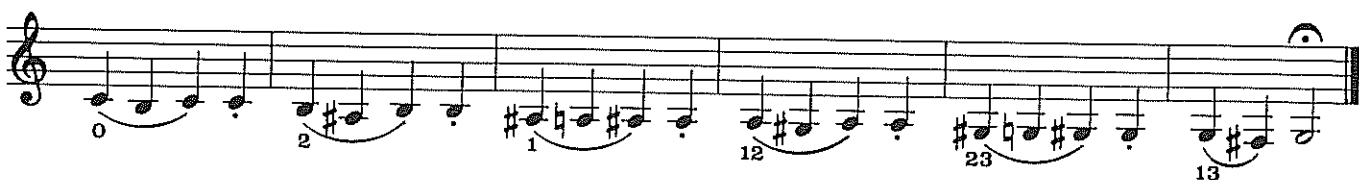
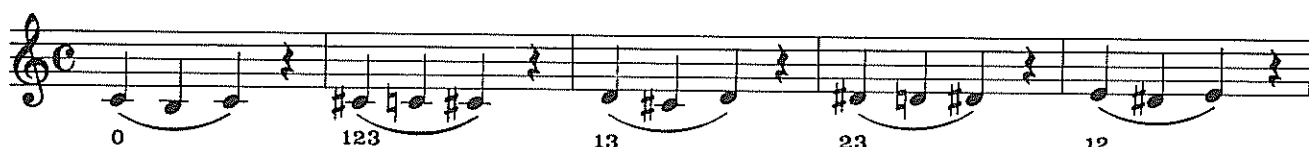
OEFENINGEN.

SPEEL DEZE OEFENING ZOALS HET GESCHREVEN STAAT; DUS: IN LEGATO.

V = VENTIELSTAND.

GEbruik voor de onderstaande oefeningen de regels op bladzijde 32 als hulpmiddel voor het lager spelen.
SPEEL DE OEFENING MET DE AANGEGEVEN VENTIELSTANDEN.
VERANDER PAS NA ELKE MAAT DE VENTIELGREEP.

PROBEER NU EEN HELE TOONAFSTAND TE SPELEN MET DEZELFDE VENTIELSTAND.

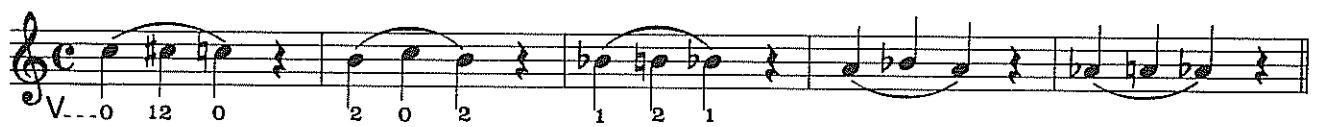
V = VENTIELSTAND

V...0 1 0 12 0 12 2 12 2 0 1 0
 V...0 0 0 12 12 12 2 2 2 0 0 0
 V...0 b 13 12 2 0
 12 2 0
 12 12 12 2 0 2 0 12 0

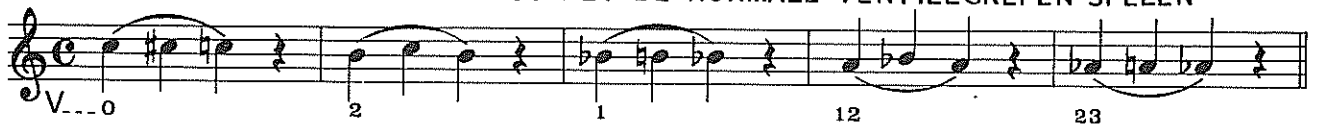
PROBEER NU EEN TERTS TE SPELEN, EERST GEWOON...

0 12 0 12 1 12 2 0 2 0 12 0
 0 0 0 12 12 12 2 2 2 0 0 0 0
 2 12 0

GEbruik DE REGELS VOOR HET HogER SPELEN, ZIE BLADZIJDE 50.

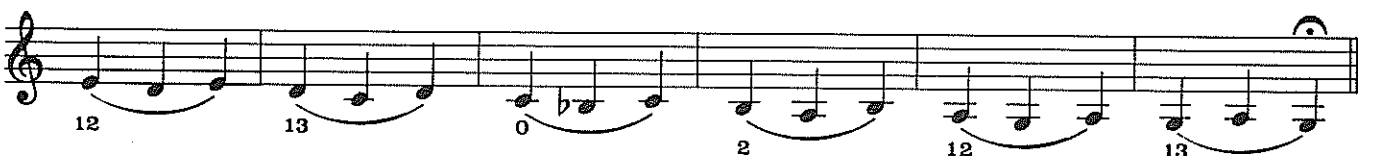
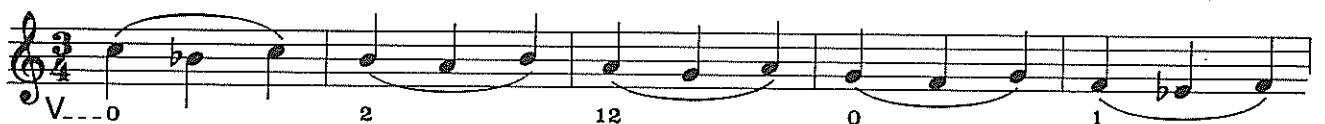
BOVENSTAANDE OEFENING EERST MET DE NORMALE VENTIELGREPEN SPELEN

NU WEER ZONDER DE VENTIELSTANDEN TE VERANDEREN.

TENSLOTTE NOG EENS DE VOLGENDE OEFENING ZOALS OP DE VORIGE PAGINA.

INTONATIE/ZINGEN

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

V=0 V=2 V=1 V=12 V=23 V=13

zing vóór en na het spelen elke toon.

SPEEL DEZE OEFENINGEN EERST GEWOON MET DE AANGEGEVEN AANZETTEN
A 1 t/m 10 EN DAARNA MET DE AANWIJZINGEN BOVEN OF ONDER DE TONEN.
DEZE GEVEN EEN SNELLE AFWISSELING IN AANZETTECHNIEKEN.

eerst T(a) T(o) K(a) T(o) T(a) K(o) , H(a) (ô) (a) T(ô) D(a) L(ô) R(a) D(a)

daarna

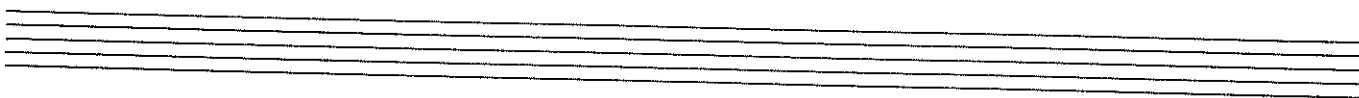
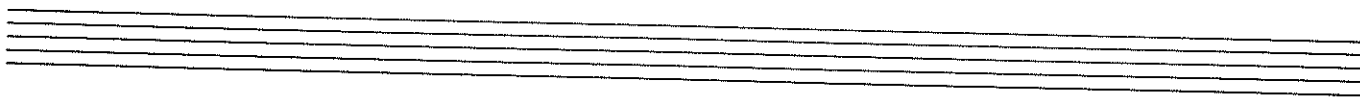
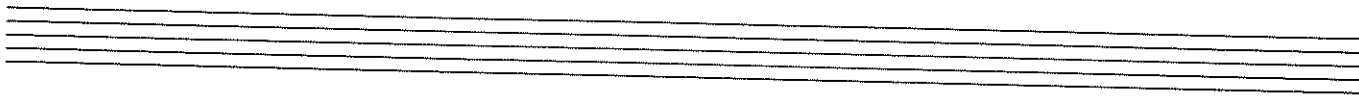
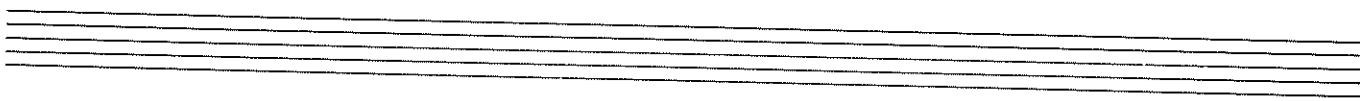
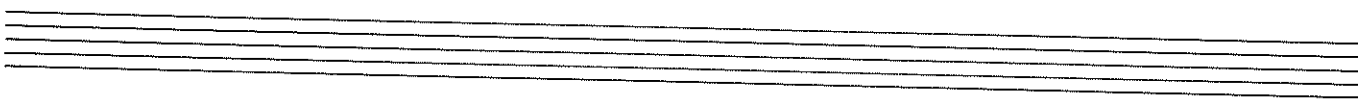
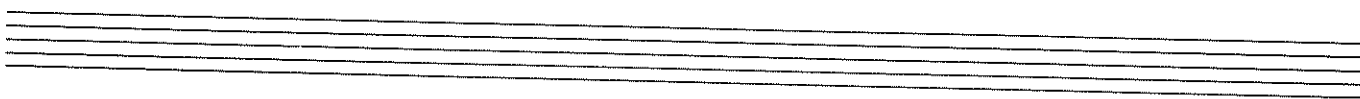
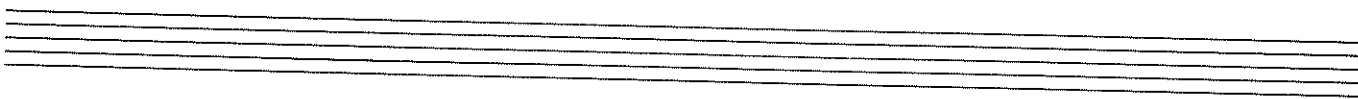
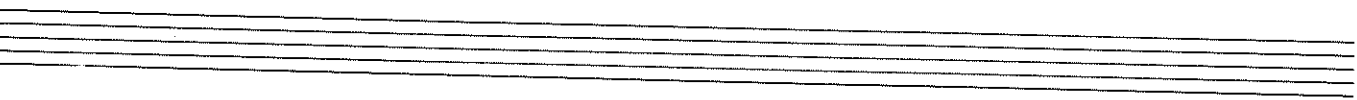
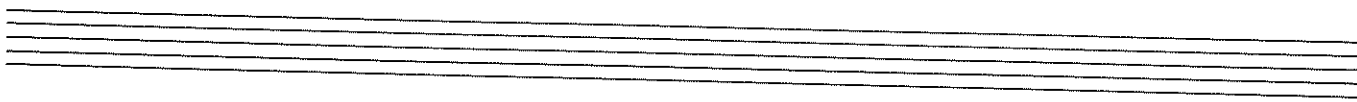
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

L T K T K H H H T

Dan: T D ND T

D ND FL 1. T T K 2. D D G

T

8. SOUPLESSE 1.

SPEEL DE OEFENINGEN EERST MET DE AANGEGEVEN AANZETTEN.

Voor blazers die "Jazz" spelen en lichte muziek, staan enkele notities onder de noten.

"Jazzy" staat tussen () vermeld.

Verder staan verschillende soorten accenten aangegeven met het doel om het hoofd- en nevenaccent te verplaatsen naar de tonen waarop de accenten normaal niet voorkomen.

In de literatuur wordt dit op verschillende wijze gedaan.

Men geeft wel aan: .	}	Alles met het doel de accenten te verplaatsen in een
of: -		tweekwartsmaat naar de 2e tel.
of: >		in een driekwartsmaat naar een 2e tel.
		in een vierkwartsmaat naar de 2e en 4e tel.

Met Jazzy wordt bedoeld, dat men wat vrijer, lossen kan spelen in ritmische zin. In enkele later beschreven oefeningen staat dit aangegeven.

De aangegeven boogjes betekenen geen LEGATO, maar verbindingsboogjes m.b.t. het fraseren.

Souplesse 1. vervolg

A
1 S
2 P
3 T
4 LY
5 LL
6 B
7 T2
8 T3
9 F

(jazzy)

of

of

of

normale betoningsaccenten

of

of

of

The musical score is written for a single melodic line on a treble clef staff in 3/4 time. It consists of 11 staves of music. The first staff begins with a key signature of one sharp (F#) and a tempo/style marking '(jazzy)'. The melody is characterized by eighth and sixteenth notes, often beamed together, and includes various accidentals (sharps, flats, naturals). There are several phrasing slurs and dynamic markings such as accents (>) and breath marks (a curved line over a note). The lyrics are placed below the staff, aligned with the notes. The score concludes with a double bar line on the final staff.

9. COOL DOWN EN LAGER SPELEN

Deze oefeningen kan men gebruiken om:

1. Het lager spelen te ontwikkelen.
2. De ademsteun te bevorderen.
3. Het geven van lucht in de laagte te bevorderen.
4. Ontspanning te krijgen na inspannende studie.
5. Bloedcirculatie aan te zetten en de lippen te laten helen na overbelasting.
6. Intonatie en verbeteren met betrekking tot de pedaaltonen.

N.B. Lees de aanwijzingen op bladzijde 32 nog eens door.

Te veel laag spelen kan de kracht van de spieren aantasten en de toon dof maken.

Krachtverlies ontstaat, omdat de elasticiteit te groot wordt en het aantal sarcomeren van de spieren (zeer kleine onderdeeljes) te veel toeneemt, en de mondkringspier als het ware te lang en daardoor minder krachtig wordt.

Speel deze oefeningen daarom hooguit 2 keer per week intensief. Hetzelfde geldt voor de pedaaltonen.

De toon wordt dof, omdat laag spelen gebeurt met een zeer wijde keel. Wanneer je veel laag speelt en vooral als je dit te hard doet, is het moeilijker om de keel (stembanden) weer op de juiste spanning te krijgen voor de hogere tonen.

Bij lage tonen en zeer lage tonen de kaakopening zeer wijd maken en naar voren brengen.

COOL DOWN LAGER SPELEN

HERHAAL DE MATEN MET DE LANGE TOON ERIN STEEDS EEN KEER.
VOORAL IN HET BEGIN VERBETERT DIT DE INTONATIE.

The musical score consists of 12 staves, each containing a different exercise. The exercises are written in E-flat major (three flats) and 4/4 time. The exercises are as follows:

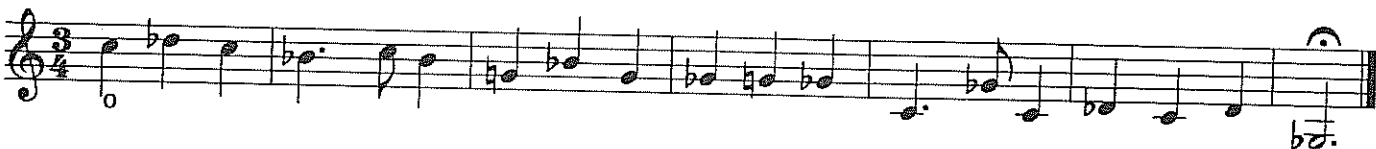
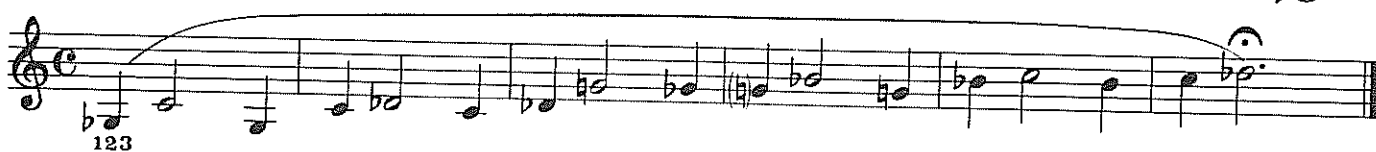
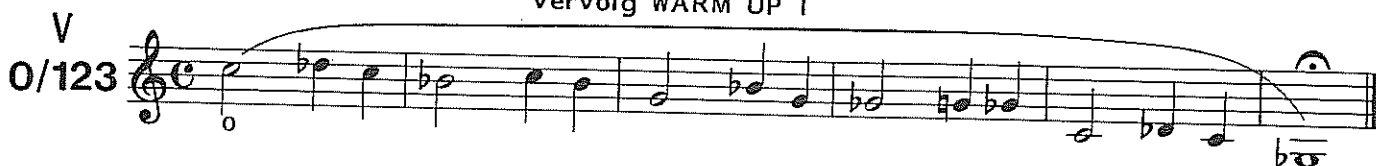
- Staff 1: A single melodic line starting on E-flat and moving up stepwise to G.
- Staff 2: A melodic line with a bracket labeled "steeds 2x" over a half note G.
- Staff 3: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 4: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 5: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 6: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 7: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 8: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 9: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 10: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 11: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 12: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.

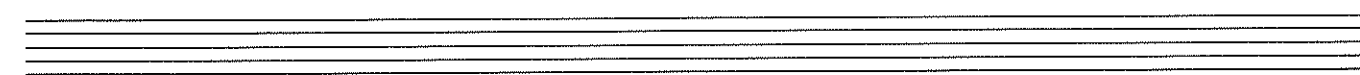
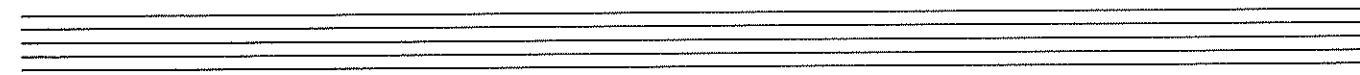
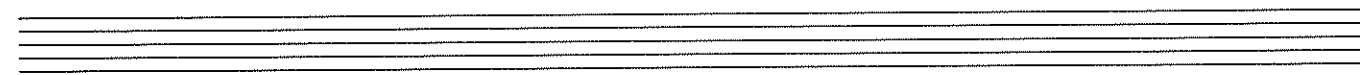
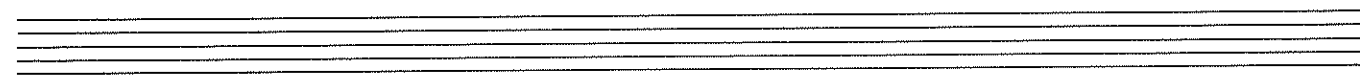
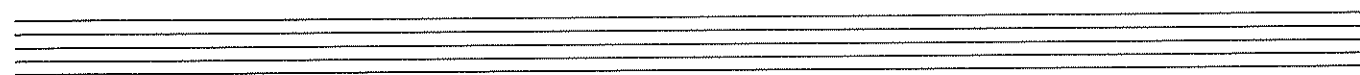
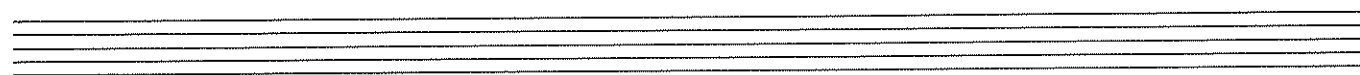
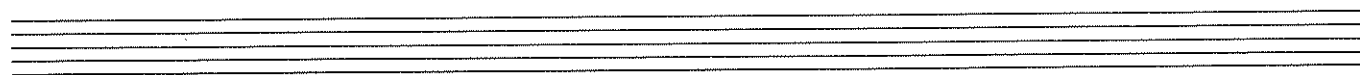
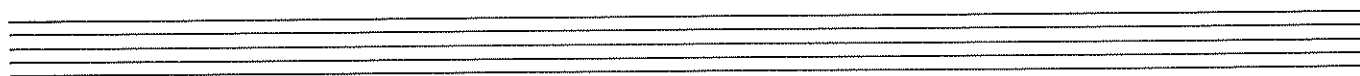
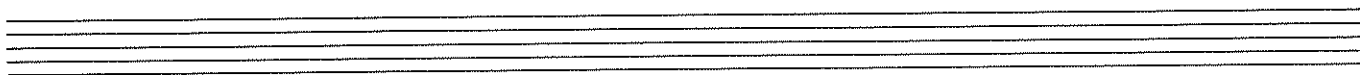
The exercises are written in E-flat major (three flats) and 4/4 time. The exercises are as follows:

- Staff 1: A single melodic line starting on E-flat and moving up stepwise to G.
- Staff 2: A melodic line with a bracket labeled "steeds 2x" over a half note G.
- Staff 3: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 4: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 5: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 6: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 7: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 8: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 9: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 10: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 11: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.
- Staff 12: A melodic line with a bracket labeled "2 x" over a half note G.

HOUDT CONTACT MET HET MONDSTUK.

vervolg WARM UP I

10. WARM UP 1.

Opmerking bij "Warm up" in het middenregister.

Speel weer met de verschillende aanzetten.

De grepencombinaties worden aldus gelezen:

12/0 betekent: druk eerst 1 en 2 tegelijk in en bij de volgende toon laat je ze los en speel je zonder ventielen of pistons.

0/13 betekent: speel de eerste toon zonder ventielen en de tweede toon met 1/3 combinatie enz.

Deze oefeningen vallen onder de categorie "HERINNERINGSOEFENINGEN" omdat men ze zelf makkelijk kan onthouden, toepassen zonder notenbeeld en uitbreiden.

Met het middenregister wordt bedoeld: niet te hoog en te laag, maar een toonhoogte waarop iedereen makkelijk speelt.

vervolg WARM UP 1.

V
12/0
daarna
3/0
daarna
12/0/3/0

12 0 12

12

12

1/0

1 0 1

2/0

2

23/0

23

0/13

0

vingertraining 1. vervolg

a) Combinatiegrepen

23/2

23 2 23

23 2 23 2

23

23

3 12-2

3/2 of 12/3

2 - 3 12-2 - 3

3 12-2

12 3-2

13

13/2

2

13

2

11. VINGERTRAINING 1.

Deze oefeningen worden gespeeld met combinatiegrepen.

23/2 betekent bijvoorbeeld weer: de eerste toon spelen met 23
de tweede toon spelen met 2

De greep 12 kan altijd worden vervangen door 3, behalve als er een oefening staat 12/3.

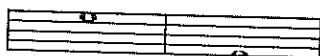
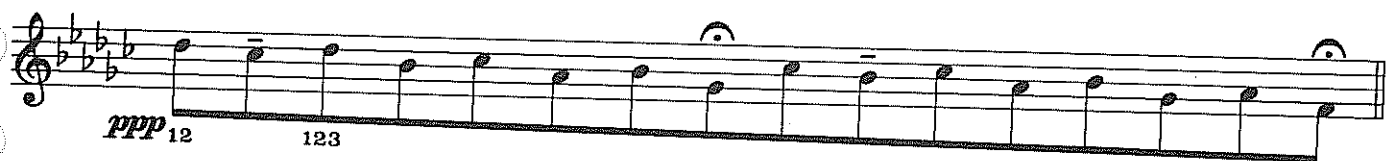
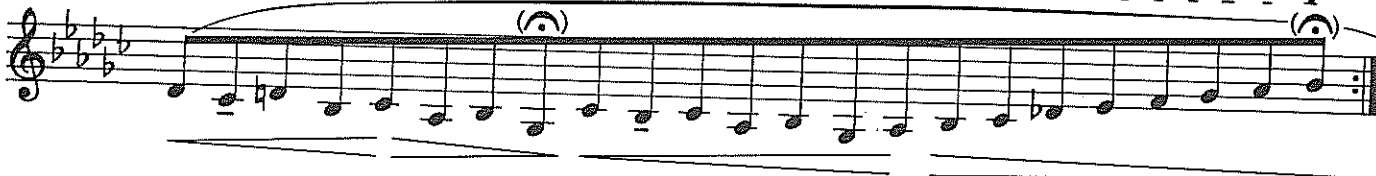
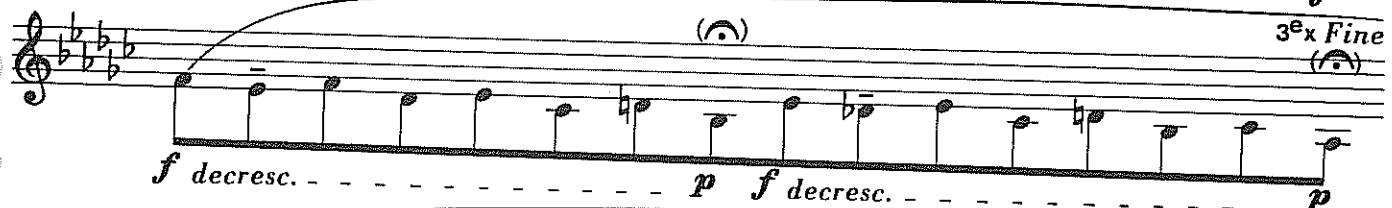
Uiteraard kan met wel 12 spelen als er 3 staat.

Ook chromatische toonladders zijn uitermate geschikt voor vingertraining.
Deze oefeningen zijn er speciaal voor ontwikkeld.

vervolg Vingertraining

b) Leesoefening

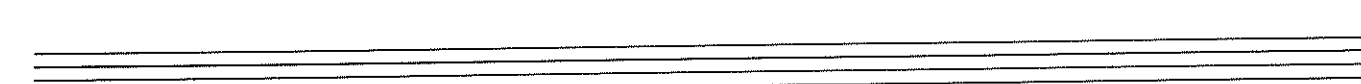
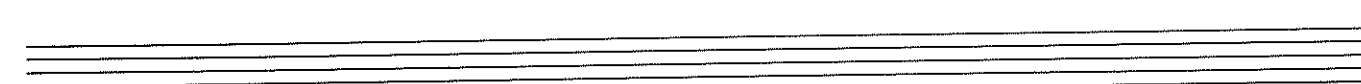
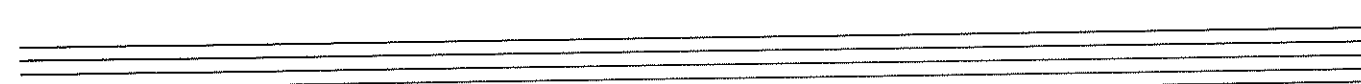
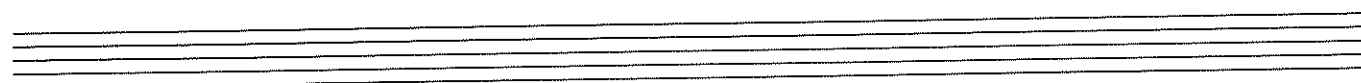

luchtsnelheid: groter kleiner

luchthoeveelheid: kleiner groter

lipopening: kleiner groter

12. PEDAALTONEN

Speel pedaaltonen niet meer dan twee maal per week, maar dan uitvoerig. Lees bij de "tips" in het laatste hoofdstuk over de voor- en nadelen van het spelen van pedaaltonen.

Om het in het extreme te trekken, kan men dezelfde oefeningen ook nog een octaaf lager spelen. Dit lijkt echter minder praktisch en is ook buitengewoon moeilijk; in elk geval op klein koper.

1
2
3
4
5
6
7
8
9

C# C B B^b A A^b G F# F E E^b D C# C

2 2

goed te onthouden voor "uit het hoofd te spelen" is:

G G^b F E etc.

op dezelfde wijze naar G^b F E etc.

DE WEG TERUG (pedaaltonen)

BIJ INTONATIEPROBLEMEN EERST ZINGEN

etc.

goed onthouden t.b.v. "uit het hoofd spelen" is:

goed onthouden t.b.v. uit het hoord opzien

etc.

13. SOUPLESSE 2.

OP NAAR DE DUBBEL HOGE C.

Deze oefening spreekt voor zichzelf.

Wanneer men halverwege de oefening is aangekomen bij "X", kan men zonodig de grepen toepassen die een octaaf lager staan aangegeven.

Natuurlijk kan men ook andere grepen uit de grepentabel spelen, maar het gaat er om, dat men hoog en zuiver leert spelen.

Vergelijk daarom de klanken van de lage- en de hoge tonen.

Nadat men de oefening heeft uitgespeeld, hetgeen zeker 3 maanden in beslag neemt voor een gemiddeld geoefend blazer, kan men verder gaan door de grepen te gebruiken van lagere octaven.

Nadat men de "hoge C" bereikt heeft, kan men in dit notenbeeld nog een octaaf hoger komen.

Door te transponeren (over te zetten in een ander toonsoort, in dit geval in een octaaf hoger), kan men de "dubbel hoge C" bereiken.

Enkele belangrijke regels:

1. Speel deze oefening nooit, dan na een uitvoerige "Warm up" van 20 min. 20 min. minimaal.
 2. Forceer nooit. Bij abnormale vermoeidheid en/of pijn, direct laag gaan spelen.
 3. Bedenk dat de kracht in de spieren pas langzaam op gang komt.
Train deze oefeningen niet vaker dan 2 tot 3 keer per week intensief.
- Embouchure-regels voor hoog blazen en voor het hoger intoneren zijn:
1. Zet de mondhoeken vast naar binnen toe.
 2. Maak de lippen harder naar binnen, naar het centrum toe; maak een kussen van de lippen.
 3. Kleinere kaakopening.
 4. Kleinere lipopening; minder luchtpassages.
 5. Plattere tong; meer luchtstromingssnelheid.
 6. Kleinere keelopening.
 7. Hardere lippen.
 8. Minder luchtpassage, maar grotere stromingssnelheid.
 9. Meer ademsteun, meer buikdruk.
 10. Buik meer intrekken.
 11. Puntiger, meer gespannen kin.
 12. Mondhoeken wijzen meer omhoog, (kan luchtlekkage geven).
 13. Lippen trillen sneller, trilling is minder goed te voelen, probeer dit echter wel.
 14. Lippen worden dunner, er is meer trek van de spieren rond de mond.
 15. Mondhoekpijp neigt omlaag te wijzen. ("PIVOTEREN"= DRAAIEN OF KANTELEN)
 16. Meer druk van het mondstuk op de lippen. Wanneer men uitsluitend zeer hoog moet spelen, neem dan een mondstuk met dikkere rand, ondiepe cup en nauwe hals (throat).
 17. Tongheuvel staat platter.
 18. Als hulpmiddel kan men de luchtstroom iets omhoog richten in het mondstuk. Hierdoor spant de onderkaak.
 19. Meer "UU- AA- EE- II"-klanken denken.
 20. Houd de keel wel zo wijd mogelijk om de stromingssnelheid en stromingshoeveelheid van de lucht te garanderen.
 21. Mondstuk relatief meer omlaag plaatsen op de lippen, om de trillende bovenlip korter te maken.
 22. Vernauw bij extra hoge tonen de kaakopening ook extra.
Maak de mondholtte zo plat mogelijk.
 23. Zeer sterke buikspieren zijn onontbeerlijk. Hiervoor moet men dan speciale oefeningen doen zoals: 50x per dag de romp van de grond tillen, terwijl de knieën zijn opgetrokken.

vervolg SOUPLESSE 2.

1
A t/m
8

pp *ff* *pp* *ff* *mf* *mp* *mf* *mp* *p* *f* *p cresc.* *f* *f decresc.* *p* *(Jazzy)* *etc.* *F* *F#*

grepen
zonodig
als het
lagere
octaaf.
zie
boven.

vervolg SOUPLESSE 2.

The musical score consists of ten staves of music, primarily in treble clef. The first three staves feature a melodic line with a long slur spanning across them, and each staff ends with a fermata. The fourth staff begins with a piano (*p*) dynamic. The fifth staff includes dynamic markings: *p cresc.*, *f*, *f decresc.*, and *p*. The sixth staff is marked with a '(Jazzy)' instruction and an upward-pointing arrow. The seventh staff includes the instruction 'etc.' at the end. The eighth staff has a 'grepen' (sample) instruction with a downward-pointing arrow. The ninth and tenth staves conclude the piece with a final fermata, with the key signature changing from F major to F# major.

grepen
zonodig
als het
lagere
octaaf.
zie
boven.

(Jazzy)

p *cresc.* *f* *f decresc.* *p*

etc.

F F#

vervolg etc.

The musical score consists of four staves. The first three staves each contain a sequence of notes, primarily eighth and sixteenth notes, with slurs and repeat signs. The fourth staff begins with the text 'etc.' followed by a dashed arrow pointing to the right, indicating a continuation of the pattern. The rest of the fourth staff and the subsequent empty staves are left blank.

VERMOEIDE LIPPEN

SPEEL DAN LAAG B.V. COOL DOWN OF PEDAALTONEN

14. WARM UP 2.

In deze oefening staan enkele notities met betrekking tot "Tongslag".
Wanneer men de oefening met tongslag speelt, kan men ook in een drievoudig ritme een tweevoudige tongslag spelen, zoals te zien is op de 6e balk.
Hetzelfde geldt voor een tweevoudige ritme met een drievoudige tongslag.
Hierdoor kan men b.v. leren het accent op de K of $\hat{G}$ te leggen. Ook kan men de gehele oefening spelen uitsluitend met K of $\hat{G}$ aanzet. Dit is zeer vermoeiend, maar werpt wel vruchten af. De oefening wordt gespeeld in open- of natuurtonen.

Wanneer er geen tekens bij een oefening staan, speel dat altijd eerst *p*
Studeer in het algemeen veel *p* en minder *f* - *fff*, houdt men veel minder lang vol.

A1 t/m 10

WARM UP 2

V
123

zelfde
grepen (t t k of d d g etc.)

13

(t k t k of d k d k etc.)

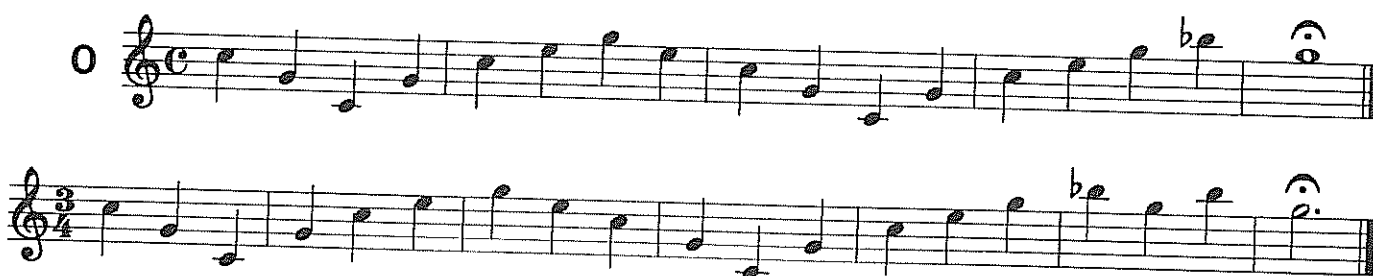
23

12
of 3

(let op! t k t k t k t k etc.)

1

2

15. HOGER SPELEN 1.

Deze bij uitstek goede oefening om geleidelijk hoger te leren spelen, kan worden uitgebreid met hogere oefeningen. Gebruik daarvoor weer de grepen van de oefening die daar een octaaf onder ligt. Denk wel: Speel beslist de lage tonen uitvoerig er achter aan. Het effect van de oefening wordt hierdoor sterk vergroot en is veel langer vol te houden.

vervolg HOGER SPELEN 1.

The musical score consists of 12 staves, each containing a single melodic line in treble clef with a common time signature (C). The key signatures vary across the staves: Staff 1 (C major), Staff 2 (B-flat major), Staff 3 (A major), Staff 4 (B-flat major), Staff 5 (A major), Staff 6 (B-flat major), Staff 7 (A major), Staff 8 (B-flat major), Staff 9 (A major), Staff 10 (B-flat major), Staff 11 (A major), and Staff 12 (B-flat major). The music features a series of eighth-note runs, often beamed together, and occasional quarter notes. A large downward-pointing arrow on the left side of the staves is labeled with the letter 'H'. The notation includes various musical symbols such as stems, beams, and note heads.

HOGER: ZIE BIJ DE H SPEEL +8 dezelfde grepen.

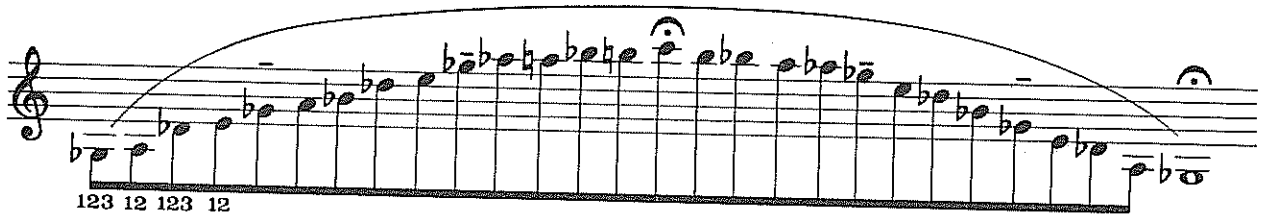
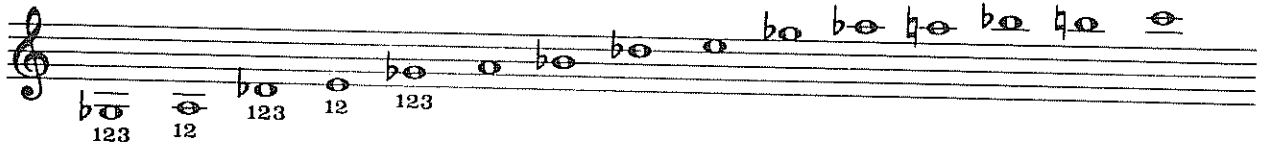
16. SPRONGKRACHT 1.

Deze bij uitstek geschikte en geleidelijk opbouwende oefening kan men als herinneringsoefening gebruiken, omdat iedereen de oefening en de opzet ervan gemakkelijk kan onthouden.

De oefening wordt gespeeld met gecombineerde grepen, omdat hiermee de opbouw heel geleidelijk gaat.

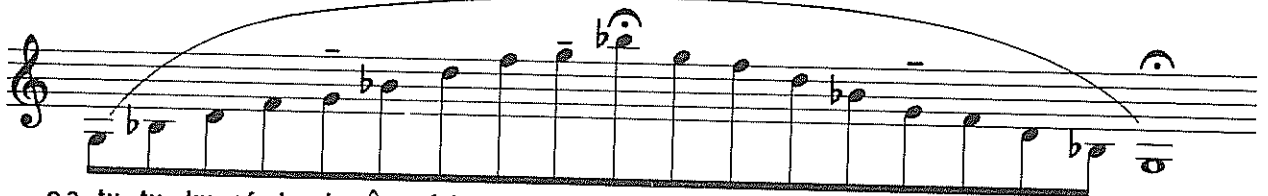
De combinatie 123/12 ligt wat moeilijk in het gehoor.

V
123
12

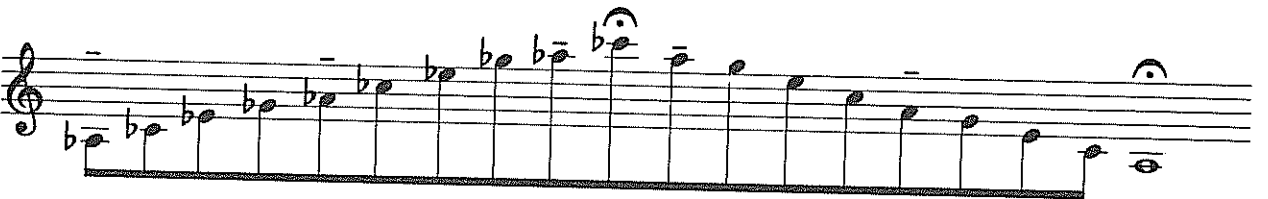
deze combinatie geeft vaak intonatieproblemen. Zing dus vooraf.

13
1

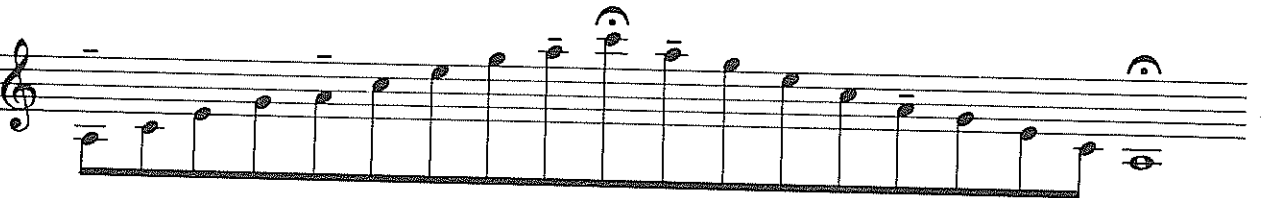

o.a. tu-tu-ku of du-du-gu (denk wel aan de klank: o-a-e-i, etc.)

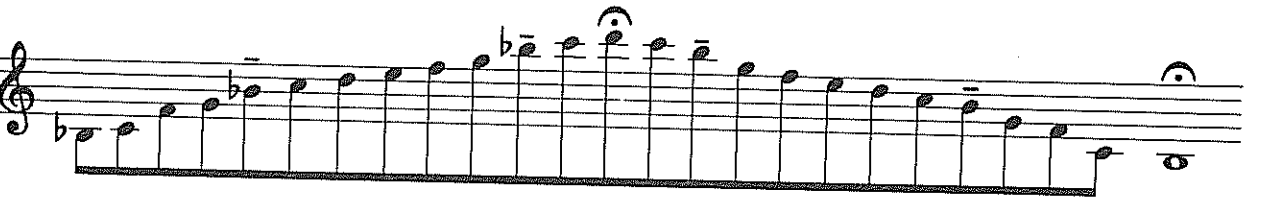
23
1

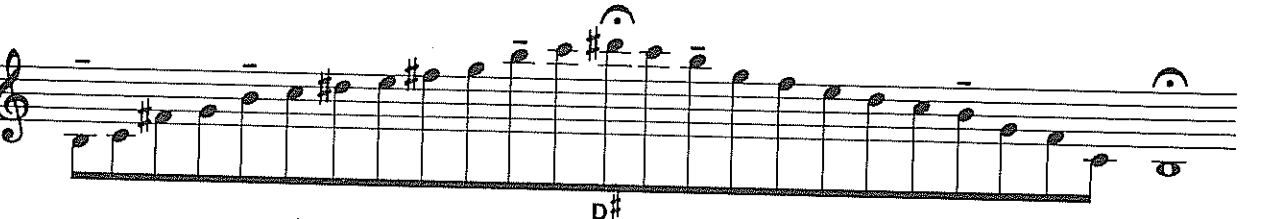
12
0

1
0

2
0

17. SPRONGKRACHT 2.

Gebruik alleen de aangegeven ventielposities.

Het woord arpeggio's is verbonden aan het woord "harp", waarvan het achter-eenvolgend laten klinken van reeksen tonen naar omhoog, de betekenis is: Speel dus "harpachtig"!

Daarvoor is het hier nuttig om in legato te beginnen en daarna de andere aanzetten te trainen.

De bogen over de frasen heen zijn geen legatobogen maar fraseringsbogen.

V
123

13

23

12

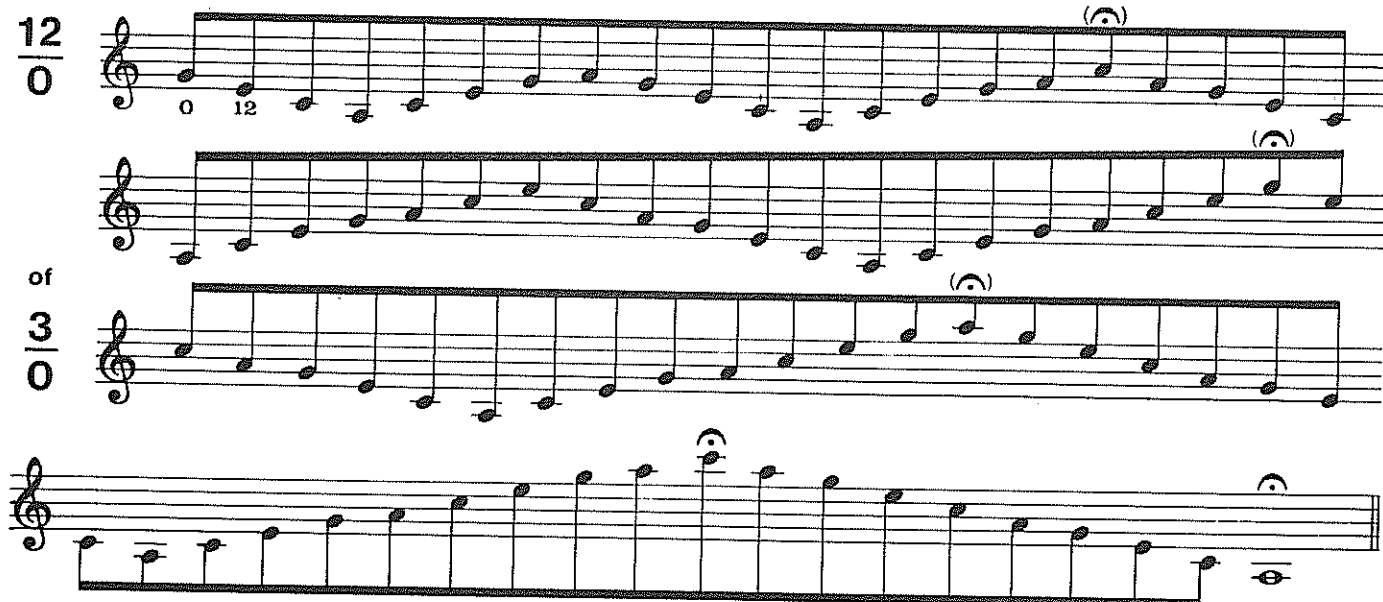
1

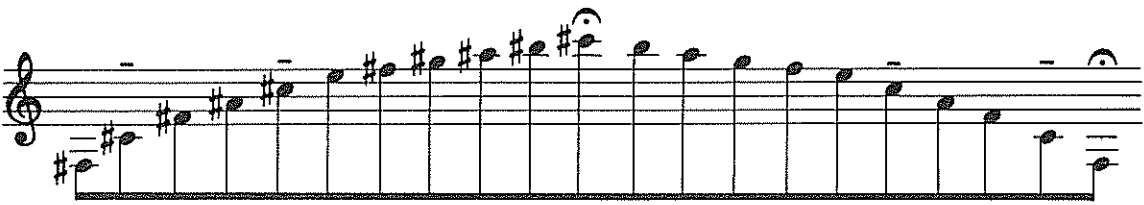
2

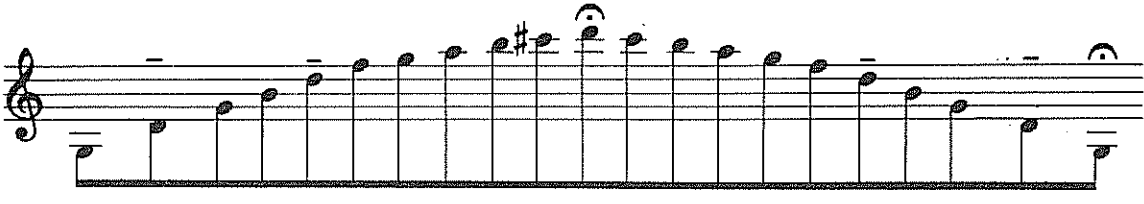
0

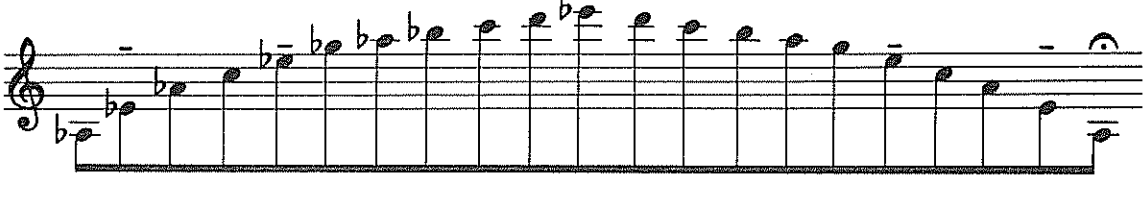
The image displays seven staves of musical notation, numbered 0 to 6, representing a sequence of notes for a guitar exercise. Each staff begins with a treble clef and a key signature of one sharp (F#). The notes are written in a sequence that moves up and down the fretboard, with various accidentals (sharps, flats, naturals) indicating specific pitches. The final measure of each staff contains a whole note and a double bar line, indicating the end of the sequence for that staff. The notation is clean and professional, typical of a music manuscript.

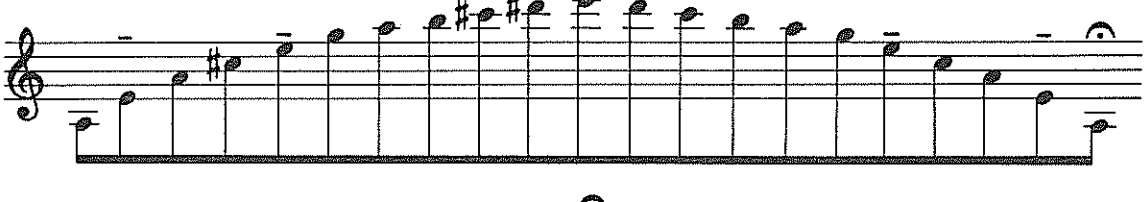
18. SOUPLESSE 3.

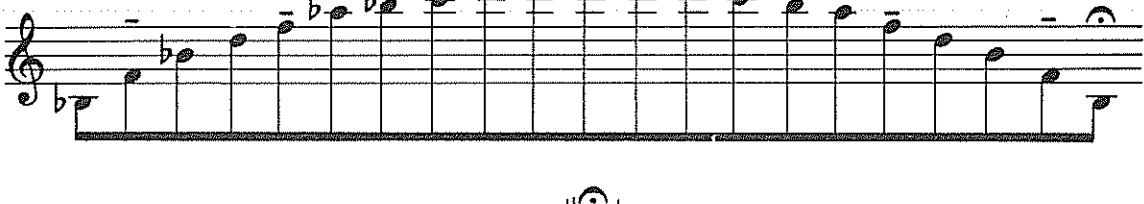
V
13
123
212
0of
3
0

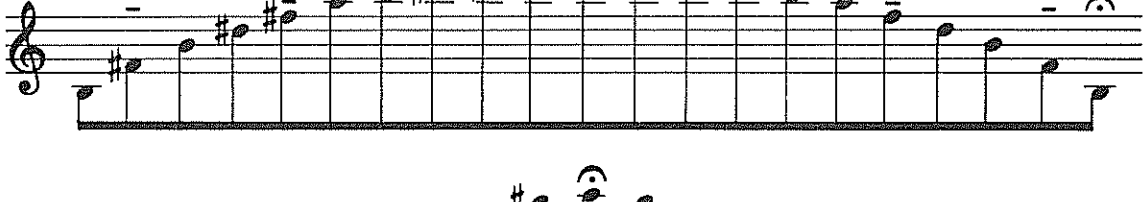
123 hoogste
toon
C#

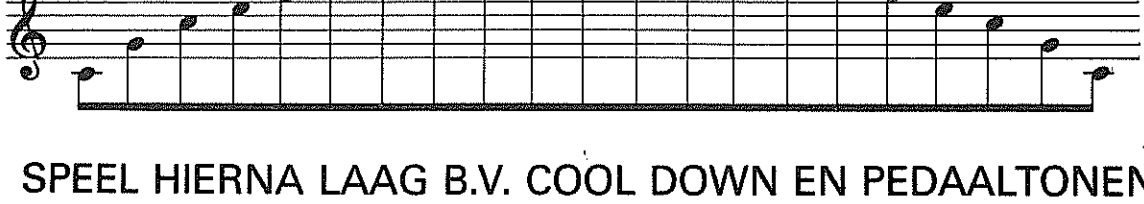
13 D

23 Eb

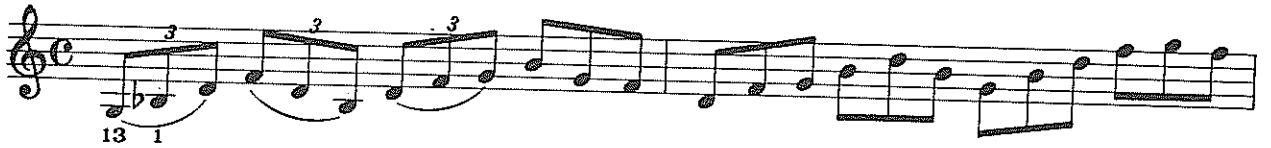
12
of
3 E

1 F

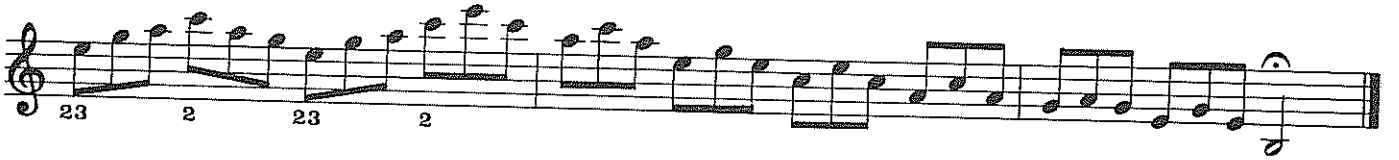
2 F#

0 G

SPEEL HIERNA LAAG B.V. COOL DOWN EN PEDAALTONEN

V
13/1

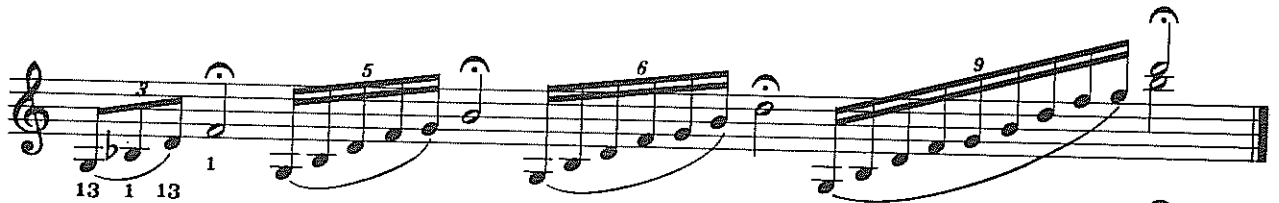
23/2

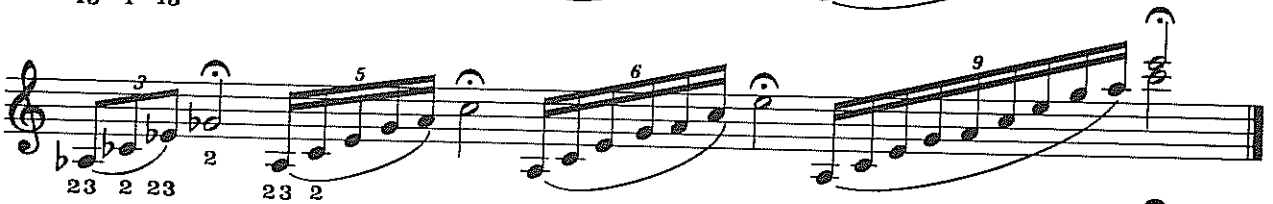
12/0

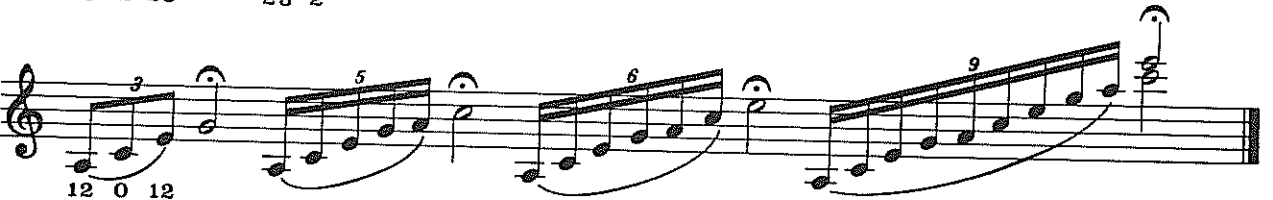
13/1

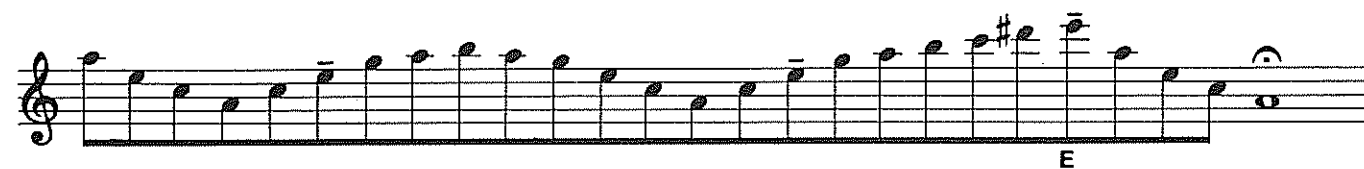
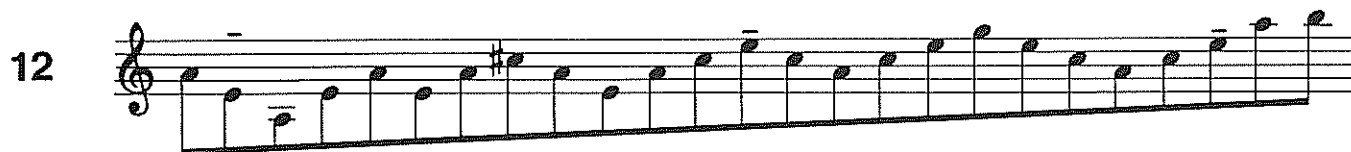
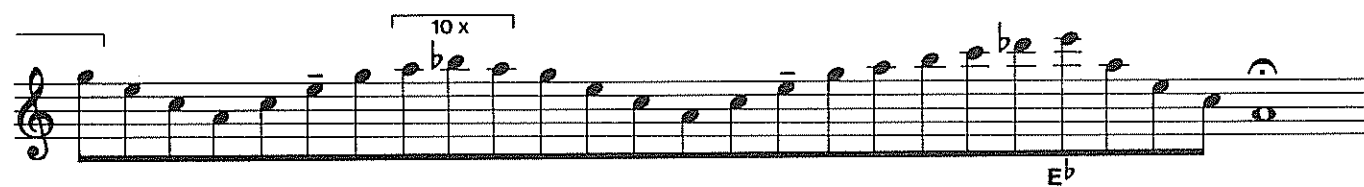
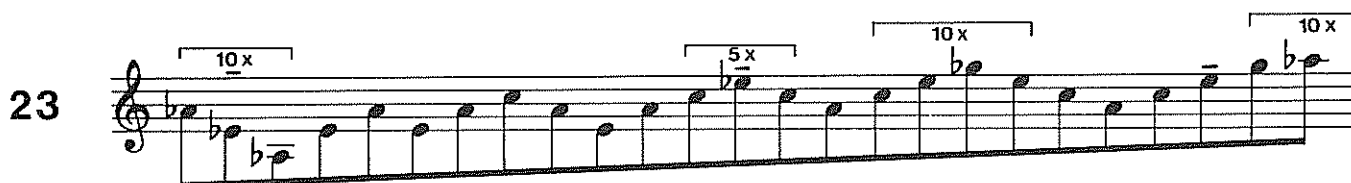
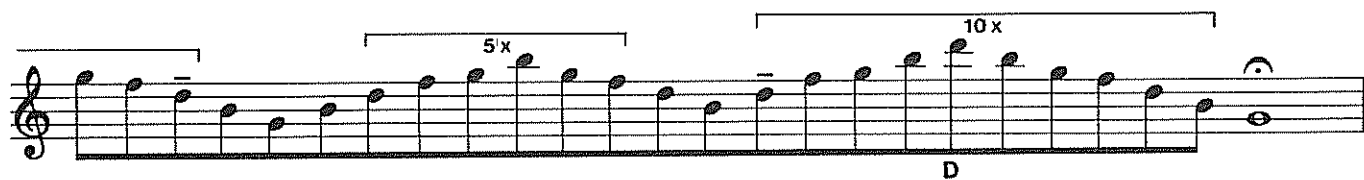
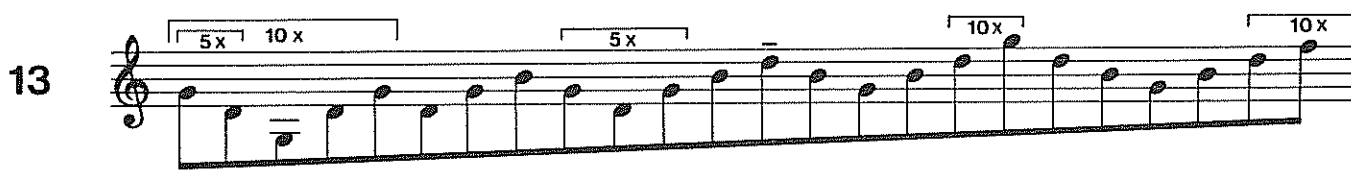
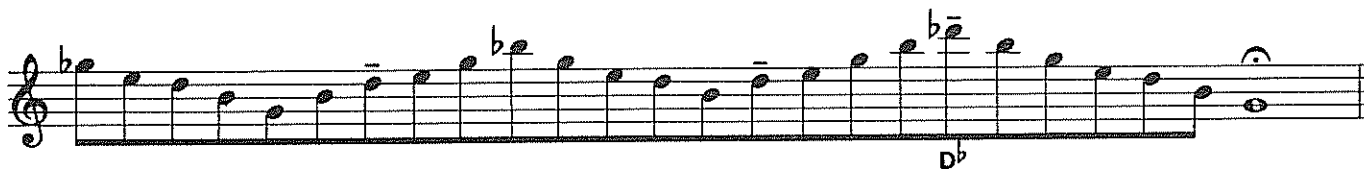
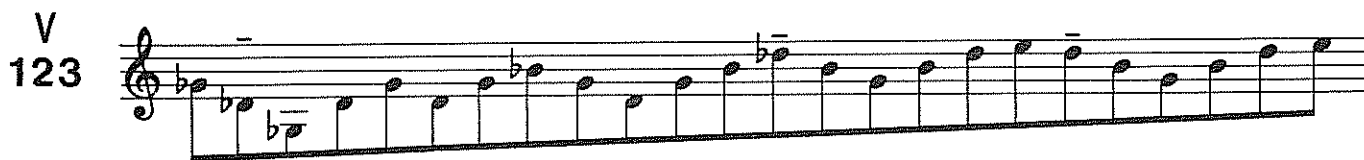
23/2

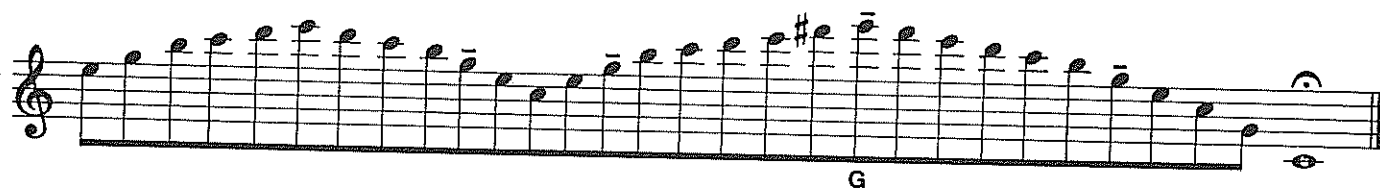
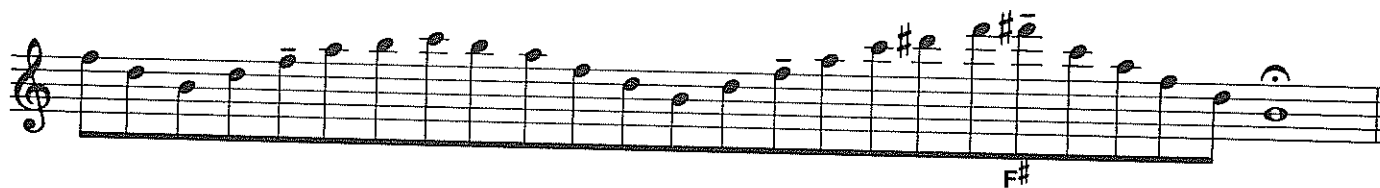
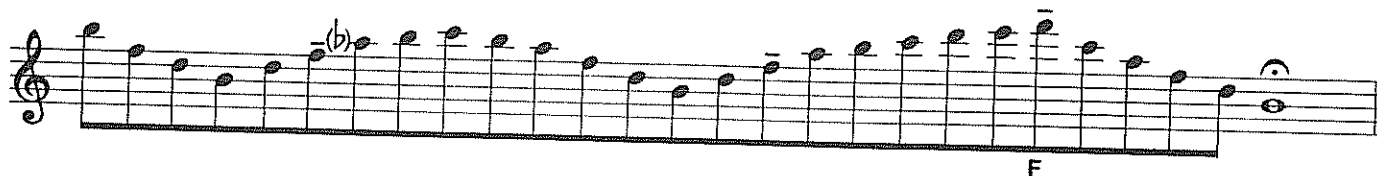
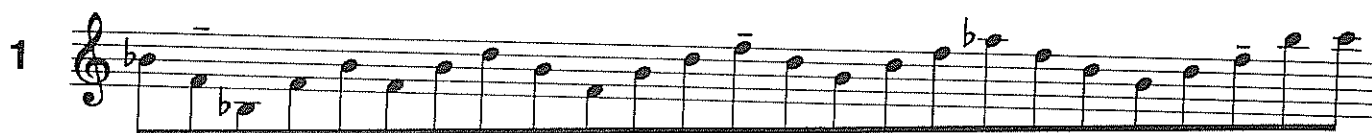

12/0

19. SOUPLESSE 4.

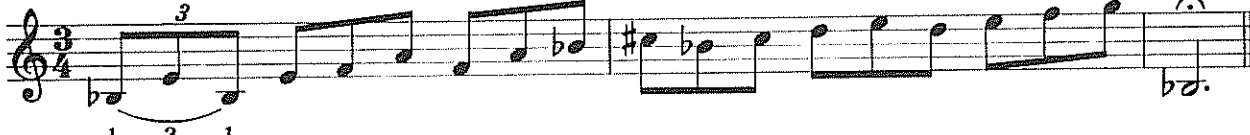
20. VINGERTRAINING 2.

23/1

23/2

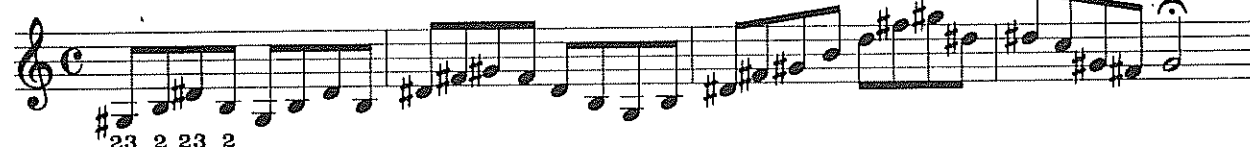

1/3

2/3

13/2

12/0

23/2

13/1

12/13

13/23/2